

Nagy munka folyik a Szépművészeti Múzeumban

Petrovics Elek nyilatkozata a régi Múcsarnok galériájáról és a szoborgyűjtemények rendezéséről

— Az Est tudósítójától —

Petrovics Elek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója megszaktította szabadságát, hazajött olaszországi útjáról, hogy a magyar művészet két elintézésre megérett problémáját a teljesülés felé vigye. Az egyik probléma újkeletű: a magyar Luxembourg múzeum megvalósítása, a másik probléma, a modern külföldi és magyar szobrászok műveinek gyűjteményes kiállítása.

Petrovics Elek a régi Múcsarnok birtokbavételével és felhasználásával most már megtalálta a módját mindkét probléma jó és gyors megoldásának.

Igen nagy művészi munka kezdődik tehát most a Szépművészeti Múzeumban. Érdeklődésünkre Petrovics Elek az alábbiakban nyilatkozott terveiről:

— A Szépművészeti Múzeumban sok feladat vár most megoldásra és részben már útban is van a megoldás felé. A legfontosabb közülük természetesen az Andrássy úti

regi Múcsarnokban tervezett fiókképtár

felállítását. Ezt a dolgot még múlt év őszén indítottam meg a Gyűjtemény Egyletem tanácsánál, amely örömmel tette magáévá az eszmét és felírt a kultuszminiszter úrhoz, hogy engedje át a régi Múcsarnok első emeletének helyiségeit a Szépművészeti Múzeumnak a legújabb magyar művészet múzeumi anyagából berendezendő fiókképtár számára. Gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter úr nagy megértéssel és jóakarattal fogadta kérésünket és nemrégiben leiratban

értesített a teljesítéséről.

— Az ő erre vonatkozó elhatározása hosszú idő óta a legfontosabb és legürvendetesebb esemény a Szépművészeti Múzeum életében. Hiszen olyan dologhoz jutottunk általa, amire ma a legnehezebb szert tenni: tudniillik új helyiségekhez, még pedig kitűnő fekvésű helyen és egy szép tradíciókkal dicsekedő, kedves és izléses épületben. Természetes, hogy ezt a szerencsét a magyar művészet érdekében fogjuk kihasználni, amelynek méltó bemutatására szép új perspektíva nyílik meg ezzel. Azok az olykor kísértő híresztelések, mintha a Szépművészeti Múzeum »pincéiben« (!) valami ismeretlen nagy kincsek lappanganának, a fantázia birodalmába tartoznának ugyan, de annyira bizonyos, hogy 1920 óta, midőn modern képtárunkat gyökeresen átrendeztem, a nehéz viszonyok ellenére is megint

nagyon meggyarapodott a Szépművészeti Múzeum magyar anyaga,

amelyet — mint ez másként nem is képzelhető — törekszem a legnagyobb történelmi teljességben gyűjteni és fejleszteni. Így aztán ma már a magyar anyagot, közte sok fontos új szerzeményt, részint egyáltalában nem lehet kiállítani, részint pedig csak olyan

Bágyadt

levett, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz szabadkúri tesztje a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek alapján bebizonyult, hogy a Ferenc József-víz rendkívül jótékony hatású hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben

módon, amely a hatást veszélyezteti. Az új helyiségek majd módot adnak arra, hogy a magyar művészetet, kultúránknak ezt a büszke és dús hajtását az eddiginél is gazdagabban és na-

Petrovics Elek

Petrovics Elek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója

gyobbszabású módon mutassuk be a hazai és az idegen közönségnek.

Milyen lesz a Szépművészeti Múzeum s milyen az új gyűjtemény?

— Ami az anyag megosztását illeti, nem arra gondolok, hogy a Szépművészeti Múzeumban csak az elhalt, a régi Múcsarnokban pedig csak az élő művészek munkáit helyezzük el. Ez túlságosan külsőleges és véletlen kritérium lenne s azzal a hátránnyal járna, hogy korban és stílusban nagyon különböző művek kerülnének így együvé. Mélyebb és szervezettebb kritériumok szerint tervezem a megoldást, úgyhogy a Szépművészeti Múzeumban az marad a XIX. századi magyar művészet anyagából,

ami történetileg többé-kevésbé lezárt idő terméke,

ami inkább már a múltéhoz tartozik, míg az új magyar gyűjtemény feladata, lesz

a szorosabban vett jelenkor műv-

szetének és közvetlen előzményeinek bemutatása. Remélem, hogy igen érdekes és eleven gyűjtemény fog így a régi Múcsarnokban keletkezni, amely közvetlenebb kapcsolatban lesz majd az élő művészettel, habár nem is mutathat be minden legújabb törekvést, mert ez az időszak kiállítások feladata. Viszont a Szépművészeti Múzeumban maradó anyagot igazán műtörténeli kerekdedséggel lehet majd elhelyezni. Mindenekelőtt a XIX. századi magyar művészet anyagába be lehet osztani sok fontos új szerzeményt,

Gehl Zoltán rajza

tisztviselője volt, s aki az egész antik gipszgyűjtemény rendezését el is véggezte, még pedig példásan izléses és tanulságos módon. A gyűjtemény egyik felét 1920-ban, másik felét pedig 1923-ban nyitottuk meg. Hátramaradt azonban még a román és görög időkbeli való emlékek gipszmásolatainak rendezése. Ezekre csak ebben az évben került sor, mert a rendezési munka nagy költséggel jár és

a múzeum végtelenül megcsappant dotációjából mindaddig nem lett rá.

Ami kevés dotációnk volt, azt részint a legszükségesebb házi szükségletekre és tatarozásokra, részint fontos új szerzeményekre kellett fordítanom, amelyeket nem volt szabad elszalasztani. Most aztán, miután a kormány gondoskodása folytán javulóban vannak a viszonyok, ez a része a gipszgyűjteménynek is munkába került már két kedves munkatársammal, Oroszlán Zoltánnal, és Pigler Andor urakkal odaadó buzgólkodása lehetővé tette, hogy még

ez őszön megnyitható is lesz

a közönség számára. A reneszánsz kori gipszgyűjteményt, amely már régen fel volt állítva, szintén revízió alá vettük és némiképpen átrendeztük. Mindezekhez katalógus is készül.

Az eredeti szobrok gyűjteménye

— Ezzel párhuzamosan közeledik a befejezéshez a múzeum egyik földszinti, úgynevezett barokk-csarnokában a modern eredeti szoborgyűjtemény rendezése is. Ez régi és komoly tartozásunk, de itt különösen sok pénzbeli nehézség volt, mert hiányoztak az installációhoz szükséges összes kellékek. Először magát a termet kellett átalakítani, ami Hildsch Bezsó kiváló építészünk tervei szerint már évekkel ezelőtt meg is történt, aztán gondoskodni kellett az összes talapzatokról, tárlókról stb., mert mindezekből semmi sem volt eddig. Mindezt csak évekre beosztva, fokozatosan tudtam megszerezni. A rendezési munkát így kénytelen voltam többször abbahagyni, s csak most jutottam odáig, hogy

a közeljövőben elkészülhetek vele.

mégpedig remélhetően a katalógussal együtt. Ez a fontos gyűjtemény sok érdekességgel fog szolgálni a közönségnek és a művészi köröknek, amelyeknek eddig a modern plasztikából alig volt módjukban látni valamit a múzeumban. A rendezésről egyelőre csak annyit, hogy — amennyire az anyag engedi —

a XIX. századi magyar szobrászat történeti fejlődésének bemutatására törekszem.

olyanformán, mint a modern képtárnak 1920-ban történt átrendezésénél tettem. A külföldi plasztikánál persze ez lehetetlen, mert ebből nincs összefüggő, kerek gyűjteményünk, hanem csak elszigetelt darabjaink vannak, s míg egyes kiváló művészek, így pl. Rodin és még inkább Meunier igen jól vannak képviselve, más vezető jelentőségű mesterei a XIX. század szobrászatának teljesen hiányoznak. Egyébként ami a magyar anyagot illeti, kombinációba vettem azt is, hogy

az újabb magyar szobrászat alkotásaiból

a régi Múcsarnokban megnyitott gyűjtemény keretében fogok egyet-mást elhelyezni, ami élénkebbé és változatosabbá tenné ezt a gyűjteményt és egyúttal módot adna arra, hogy megfigyeljük a képzőművészet e két ágának párhuzamos fejlődését.

amelyeket eddig a hely elégtelensége miatt nem lehetett állandóan kiállítani. Meg lehet szüntetni egyes termek zsúfoltságát s dülőre lehet vinni a múzeumi képtár rendezésének több más függő problémáját, így különösen a modern külföldi anyagnak jobb elhelyezését is.

A gipszgyűjtemény rendezése

— Sok a feladat a múzeum szoborgyűjteményének rendezése körül is, de ezek — szerencsére — nagyrészt már a megoldás stádiumában vannak.

— A mult örökségeként meglehetősen nagy gyűjteményt vettem át antik és újabbkori szobrok után készült gipszmásolatokból, amelyeknek elhelyezésére a múzeum földszintjét szánták. A gipszek egyrésze rendezetlen volt, egyrésze pedig fel volt már állítva, de ezen a rendezésen is változtatni kellett. Ezért a görög és római antik gipszeknek átrendezésére felkértem Hekler Antal egyetemi tanár urat, aki előbb a Szépművészeti Múzeum